

Ілияс — Алтыншы нөмір

Он сынақ

Jeff Pippenger

2023-10-05

Біз Ілиястың рәміздігін қарастырып келеміз және қазір Кармил тауы мен Синай тауының тарихтарын протестантизм мүйізі үшін ілгерілемелі сынақ үдерісін және протестантизм мүйізіне параллель жүретін республиканизм мүйізі үшін ілгерілемелі саяси дамуды бейнелеу үшін қолданып отырмыз.

Соңғы мақалада Рулар кітабының он үшінші және он төртінші тарауларындағы, ежелгі Израилдің Қызыл теңізден өткеннен кейінгі оныншы әрі соңғы сынағын айқындайтын бүлік қарастырылған болатын. Бұл тарих миллериттік тарихтың басталу қозғалысымен де, сондай-ақ Құдайдың ақырғы қозғалысының тарихымен де сәйкеседі. Аян кітабының он төртінші тарауындағы үш періштенің бүкіл ісі басталу кезіндегі бір қозғалыс пен соңындағы бір қозғалыс арқылы жүзеге асырылады.

«Үшінші періштенің хабарының жариялануына қосылатын періште бүкіл жерді өз даңқымен нұрландыруға тиіс. Мұнда дүниежүзілік ауқымды және бұрын-соңды болмаған қуатқа ие бір іс алдын ала айтылған. 1840–44 жылдардағы адвент қозғалысы Құдай құдіретінің даңқты көрінісі болды; бірінші періштенің хабары дүниедегі әрбір миссионерлік бекетке жеткізілді, ал кейбір елдерде он алтыншы ғасырдағы Реформациядан бері қайсыбір елде куә болған ең зор діни серпіліс байқалды; бірақ мұның бәрінен де үшінші періштенің соңғы ескертуі аясындағы құдіретті қозғалыс асып түседі». «Ұлы күрес», 611-бет.

Бастау қозғалысының тарихы мен аяқталу қозғалысының тарихының арасында біз Лаодикия қауымының тарихын көреміз. Жерді өз даңқымен нұрландырған періште шіркеу емес, қозғалыс екені анық айқындалады.

Осы пайғамбарлықта назарға алынған уақыттағы Бабыл туралы былай деп жария етіледі: “Оның күнәлары көкке дейін жетті, және Құдай оның заңсыз істерін есіне алды.” Аян 18:5. Ол өз айыбының өлшемін толтырды, енді оның үстіне жойылу түспек. Бірақ Құдайдың Бабылда әлі де бір халқы бар; әрі Оның соттарының келуінен бұрын, осы адал жандар оның күнәларына ортақтасып кетпес үшін және “оның пәлелерінен үлес алмас үшін”, олар одан шақырылып шығарылуға тиіс. Сондықтан көктен түсіп, жерді өз даңқымен нұрландырып, Бабылдың күнәларын жариялай отырып, зор дауыспен қатты айқайлаған періштемен бейнеленген қозғалыс пайда болады. Оның хабарына байланысты мынадай үн естіледі: “Одан шығындар, Менің халқым.” Бұл жариялаулар үшінші періштенің хабарымен қосылып, жер тұрғындарына берілетін соңғы ескертуді құрайды.” Ұлы күрес, 604.

Барлық пайғамбарлар бір-бірімен келіседі және олар пайғамбарлықтар жарияланған күндерді айқындағаннан гөрі, «соңғы күндерді» неғұрлым нақтырақ айқындайды. Осы

құбылыстың мысалы ретінде Аян он сегізінші тараудағы періште Аян оныншы тараудағы періште арқылы бейнеленген болатын және бейнеленіп те отыр. Екеуі де төмен түскен кезде жерді өз даңқымен нұрландырады. Уайт қарындас алғашқы періштені Early Writings кітабында айқындайды.

«Иса жер тұрғындарын Өзінің екінші рет көрінуіне дайындалуға ескерту үшін құдіретті бір періштеге төмен түсуге тапсырма берді. Періште көкте Исаның алдынан шыққанда, оның алдында аса жарық әрі салтанатты нұр жүріп отырды. Маған оның міндеті — жерді өз даңқымен нұрландыру және адамзатты Құдайдың келе жатқан қаһары туралы ескерту екені айтылды». Early Writings, 245.

Аян кітабының он сегізінші тарауындағы сол періште 2001 жылғы 11 қыркүйекте түсті. Оның бейнесі 1840 жылғы 11 тамызда түскен періште арқылы алдын ала көрсетілген еді. Ишая пайғамбардың алтыншы тарауында Ишаяға көктегі ғибадатхана мен Құдайдың ұлылығы көрсетіледі. Алтыншы тараудың үшінші аятында бүкіл жердің Құдайдың ұлылығына толы екені айтылған. Бұл Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періште түскен кезде жүзеге асады.

Осыдан кейін мен көктен түсіп келе жатқан, зор билігі бар басқа бір періштені көрдім; және жер оның даңқымен нұрланды. Аян 18:1.

Ишая 6-тараудың үшінші аяты сол бір тарихты айқындайды.

Бірі екіншісіне дауыстап: «Қасиетті, қасиетті, қасиетті — Әскерлер Иесі Жаратқан Ие; бүкіл жер Оның ұлылығына толы»,— деді. Ишая 6:3.

Уайт қарындас Ишаяның киелі орын туралы көрінісін Аян кітабының он сегізінші тарауындағы қозғалыспен ұштастырады.

«Тақтың алдындағы серафимдер Құдайдың ұлылығын тамашалауда соншалықты кастерлі үрейге толы болғандықтан, олар бір сәтке де өздеріне өзін-өзі разы еткен көңілмен, не өздеріне немесе бір-біріне сүйсіне қарап қарамайды. Олардың мадақтауы мен даңқы биікке көтерілген Әскерлер Иесіне, әрі киімінің етегі ғибадатхананы толтырып тұрған Ұлылық Иесіне арналған. Бүкіл жер беті Оның ұлылығына толатын болашақты көргенде, жеңісті мадақ жыры әуезді үнмен бірінен біріне жаңғырып: “Қасиетті, қасиетті, қасиетті — Әскерлер Иесі”,— деп шырқалады. Олар Құдайды ұлықтауға толық қанағат табады; әрі Оның құзырында, Оның ризалық күлкісінің астында, олар бұдан өзге ештеңе тілемейді. Оның бейнесін алып жүруде, Оған қызмет етуде және Оған ғибадат етуде олардың ең жоғары мұраты толық жүзеге асады.»

“Ишаяға берілген аян соңғы күндердегі Құдай халқының жағдайын бейнелейді.” Review and Herald, 1896 жылғы 22 желтоқсан.

Аян кітабының оныншы тарауындағы және он сегізінші тарауындағы Жохан, сондай-ақ алтыншы тараудағы Ишая және Уайт қарындастың түсіндірмелері — осылардың бәрі жердің Құдайдың ұлылығымен нұрландырылуын бейнелейтін осы көріністердің барлығын тарихтың бір ғана нүктесіне орналастырады. 2001 жылғы 11 қыркүйекте орын алған

оқиғалардың куәсі бүкіл жер жүзі болды. 1863 жылы аяқталған Миллерит қозғалысының сатылы тарихы, Аян кітабының он сегізінші тарауындағы құдіретті періштенің Аян кітабының оныншы тарауында төмен түскен періштеге қатысты тарихпен бірге төмен түсетін кезеңнің тарихын бейнеледі. Осы бастапқы алғышарттарды орнықтырған соң, біз Руларды санау кітабының он төртінші тарауында бейнеленген сыналудың үдерісіне қайта ораламыз. Мысыр еліне қайта оралып, Ешуа мен Халепті таспен атып өлтіргісі келген бүлікшілер үшін Мұса ара түскеннен кейін, Құдай Мұсаның ара түсуін қабылдайды.

Жаратқан Ие былай деді: «Сенің сөзің бойынша кешірдім. Бірақ Менің тірі екенім қандай ақиқат болса, бүкіл жер беті Жаратқан Иенің ұлылығына толатын болады. Өйткені Менің ұлылығымды және Мысырда да, шөл далада да көрсеткен кереметтерімді көрген, әрі Мені осы он рет сынап, даусыма құлақ аспаған сол адамдардың ешқайсысы да Мен олардың ата-бабаларына ант етіп уәде еткен жерді көрмейді; Мені қаһарландырған олардың ешқайсысы да оны көрмейді. Ал қызметшім Қалейб, өйткені онда өзге рух болды және ол Маған толық ерді, Мен оны өзі барып көрген жерге алып кіремін; оның ұрпағы сол жерді иеленетін болады». Руларды санау 14:20–24.

Мұнда Руларды санау кітабының он төртінші тарауында бейнеленген тарих — ежелгі Израил үшін соңғы сынақ, ал олардың сәтсіздігі кейінгі қырық жыл бойы шөл далада өлімге ұшырауын бекітті. Бұл тарих Аян кітабының он сегізінші тарауымен тікелей байланысты, өйткені онда Құдай: «Менің тірі екенімдей ақиқат, бүкіл жер Жаратқан Иенің даңқына толады», — деп жариялады. Бұл — Құдайдың осы тарихи жазбада айтқан өте күшті мәлімдемесі, әрі сол арқылы Ол Руларды санау кітабының он үшінші және он төртінші тарауларында бейнеленген тарихтың Аян он сегізіндегі періштенің құдіретті қозғалысын алдын ала нұсқағанын айрықша көрсетеді. Аян он сегіз Құдайдың қалдық халқының ақырын бейнелейтіндіктен, біз Руларды санау кітабында қарастырып отырған үзіндіде Құдайдың қалдық халқының басталуы да суреттеледі.

1840 жылғы 11 тамызда, Исламға қатысты екінші қасірет жайындағы пайғамбарлықтың орындалуы кезінде, бұрын таңдап алынған келісім халқы жаңа ғана дұрыс екені дәлелденген Ілиястың хабары арқылы сыналды.

2001 жылғы 11 қыркүйекте, Исламның үшінші қасіретке қатысты пайғамбарлығының орындалу сәтінде, бұрын таңдалған келісім халқы Ілиястың енді ғана дұрыс екені дәлелденген хабары арқылы тірілерге үкімнің басталуын белгіледі.

Миллериттер тарихындағы Ілияс хабары пайғамбарлық уақыттың аясында белгіленді. 2001 жылғы 11 қыркүйектегі Ілияс хабары тарихтың қайталануының аясында белгіленді. 2001 жылғы 11 қыркүйек 1840 жылғы 11 тамыздың тарихын қайталады, өйткені бұл екі күн де Исламға қатысты пайғамбарлықтың орындалуын білдіреді, әрі екеуі де періштенің түсуін белгілейді; сол періште туралы Уайт апай: «Иса Мәсіхтің Өзінен кем тұлға емес», — деген. Уайт апай Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періште туралы, оны Аян кітабының оныншы тарауындағы періште жөнінде айтқанындай, «Иса Мәсіхтің Өзінен кем тұлға емес» деп ешқашан айтпаса да, Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періште жерді «өзінің» даңқымен нұрландырады, ал Жазбалар жерді нұрландыратын даңқтың Иса Мәсіхтің даңқы

екеніне анық куәлік етеді.

Басында протестанттардың сыналуына себепші болған үкім құралы — Ілияспен бейнеленген Миллериттік қозғалыс еді. Соңында Жетінші күн адвентизмінің сыналуына себепші болатын үкім құралы — жүз қырық төрт мыңмен бейнеленген Ілияс қозғалысы. Ілиястың рәмізі бір ғана мағынаға ие емес; ол Миллерді және Миллериттік қозғалысты бейнелегенімен, сондай-ақ жүз қырық төрт мыңды да бейнелейді.

«Тағдырдың өзгеруі тауында болған Мұса Мәсіхтің күнә мен өлімді жеңгенінің куәгері болды. Ол әділдердің қайта тірілуі кезінде қабірден шығатындарды бейнеледі. Өлім көрместен көкке алынған Ілияс болса, Мәсіхтің екінші рет келуі кезінде жер бетінде тірі болатындарды және “бір сәтте, көзді ашып-жұмғанша, соңғы керней тартылғанда” “өзгертілетіндерді” бейнеледі; сол кезде “осы өлетін тән өлместікке киінуі тиіс”, әрі “осы шіритін тән шіріместікке киінуі тиіс”. 1 Қорынттықтарға 15:51-53. Иса көктің нұрына оранды, Ол “күнәсіз, құтқару үшін екінші рет” көрінгенде қандай болса, дәл солай. Өйткені Ол “Өз Әкесінің ұлылығымен қасиетті періштелермен бірге” келеді. Еврейлерге 9:28; Марка 8:38. Құтқарушының шәкірттеріне берген уәдесі енді орындалды. Тауда болашақ ұлылық патшалығы шағын бейнеде көрсетілді,—Мәсіх Патша, Мұса қайта тірілген әулиелердің өкілі, ал Ілияс өзгертілгендердің өкілі ретінде». The Desire of Ages, 412.

Айналып өтілген келісім халқы онның екіге басымды құрайтын көпшілігі болып табылады. Шақырылғандар көп, бірақ таңдалғандар аз. Оныншы сынақтағы сәтсіздік Уәде етілген Жер туралы жаман хабардың не ізгі хабардың қабылданғанына немесе қабылданбағанына негізделді. Осылайша, мұнда бейнеленген тарих прогрессивті сынақ тарихындағы жеңіс пен жеңілістің бірдей мәліметті түсіндіретін екі әдіснаманың бірін таңдауға негізделетінін көрсетеді.

Он екі шолғыншының бәрі де Уәде етілген Жерді көрді, бірақ Уәде етілген Жер нені білдіретіні жөнінде екі түрлі қорытынды жасалды. Бір хабар адамның үрейінен туындады, ал екіншісі сенімнен туды. Бірі Құдайдың басшылығын қабылдамай, Мысырдағы құлдыққа қайта оралуға деген ниетті көрсетті, ал екінші хабар Құдайдың басшылығына сенім артып, Уәде етілген Жерге қарай алға жылжуға деген ниетті көрсетті.

Миллериттер қозғалысында көпшілік те Бабылдың құлдығына қайта оралып, оның қыздары болуды таңдады, және бұл олардың бірінші періштенің пайғамбарлық хабарын қабылдамай тастау туралы шешімінің көрінісі болды. Адал Миллериттер 1844 жылдың көктеміндегі алғашқы түңілу кезіндегі көзге көрінген сәтсіздіктен кейін де бірінші періштенің пайғамбарлық хабарын ұстануды таңдады. Руларды санау кітабының тарихы он екі тыңшының екі түрлі «хабарын» алға тартады, бұл бір пайғамбарлық хабарға берілген екі түрлі талдауды бейнелейді. 1863 жылы Лаодикеялық Адвентизм пайғамбарлық хабарды қабылдамады, олар бұрыннан бекітілген пайғамбарлық хабарды теріске шығарды. 1863 жылы Лаодикеялық Адвентизм Уильям Миллерге бүкіл қызметі бойы қарсы тұрған киелі кітаптық әдіснамасына қайта оралып, оны қабылдады. Пайғамбарлық хабарды теріске шығарып, құлдыққа қайта оралуды қалағандар, ақырында шөл далада қаза тапқан Руларды

санау кітабының он төртінші тарауындағы бүлікшілдер арқылы бейнеленді.

Он саны, рәміз ретінде қарастырылғанда, барлық рәміздер сияқты, бірден артық мағынаға ие. Оның рәміздік мағынасы орналасқан үзіндінің мәнмәтініне қарай түсінілуі тиіс. «Он» рәміз ретінде қудалауды білдіруі мүмкін. Ол сынақты білдіруі мүмкін. Ол Еуропа патшаларының, Израилдің солтүстік руларының және Біріккен Ұлттар Ұйымының он есе бірлігін білдіруі мүмкін. Смирна шіркеуінде Құдай халқы он күн бойы қасірет көруі тиіс еді.

Сен тартуға тиіс болған сол нәрселердің ешқайсысынан қорықпа; міне, сыналуларың үшін, шайтан араларыңнан кейбіреулеріңді түрмеге тастайды; әрі он күн бойы қасірет шегесіңдер. Өлгенше адал бол, сонда Мен саған өмір тәжін беремін. Аян 2:10.

Тарихшылар Смирнаның тарихындағы Диоклетиан жүргізген қудалауға нұсқайды, өйткені ол Смирна тарихындағы ең қатал қудалау болды және он жылға созылды. Басқа тарихшылар Смирнаның тарихында он түрлі қудалауды ажыратады. Қай жағынан алғанда да, оларды Даниялдың жетінші тарауында он мүйізбен бейнеленген Империялық Рим жүзеге асырды. Сол он патша — папалықпен зинақорлық жасаған Ахаб арқылы бейнеленген патшалар, әрі Қараңғы ғасырлардағы қырғынды іске асыру үшін папалық пайдаланған қудалау құралы болды. «Он» Езабел үшін қудалауды жүзеге асыратын мемлекеттік билікті білдіреді. Даниял кітабының бірінші тарауында «он» сынақ кезеңін бейнелейді.

Өтінемін, құлдарыңды он күн сынап көр; бізге жеуге көкөніс, ішуге су берсін. Сонда біздің жүзімізді және патшаның ас үлесін жейтін балалардың жүзін өз алдында қарап көр; не көрсең, құлдарыңа соған қарай істе. Ол бұл істе олардың тілегін қабыл алып, оларды он күн сынады. Ал он күннің соңында олардың жүздері патшаның ас үлесін жеген барлық балалардан гөрі көріктірек әрі тәні толығырақ болып көрінді. Даниял 1:12–15.

Рулар кітабының он төртінші тарауында ежелгі Израил белгілі бір уақыт кезеңі бойы он мәрте сынақ жасап, Құдайды қаһарландырған еді.

Бірақ Менің тірі екенім қандай шын болса, бүкіл жер жүзі Жаратқан Иенің салтанатымен толады. Өйткені Менің салтанатымды және Мысырда да, шөл далада да көрсеткен кереметтерімді көрген, әрі осы уақытқа дейін Мені он рет сынап, дауысыма құлақ аспаған сол адамдардың бәрі. Руларды санау 14:21, 22.

Егер Қызыл теңізден құтқарылудан бастап оныншы сынаққа дейінгі тоғыз бүлік немесе сәтсіз сынақ нақты нені білдіретінін түсіну үшін интернеттен іздесеңіз, ежелгі Израилдің қай сәтсіздіктері сол он сынақтың біріне жатқызылуы тиіс екені жөнінде бірнеше нұсқаны табасыз. Мен нақты түрде 1844 жылғы 22 қазанмен сәйкес келетіні ретінде айқындалған Қызыл теңізден құтқарылу осы он сынақтың бастамасы болып табылады, сондықтан 1844 жылдан 1863 жылға дейін туындаған сынақтарды санауды бастайтын орын да осы деп пайымдаймын. Даниял кітабының мөрі ашылған 1798 жылдан басталған үдемелі сынақтау үдерісі болған, және сол үдеріс 1844 жылғы 22 қазанда үшінші періште келген кезде қорытындыланған бірінші және екінші періштелердің хабарлары тарихын қамтыды.

«Миннеаполисте Құдай Өз халқына ақиқаттың қымбат асыл тастарын жаңа қырларымен берді. Көктен келген осы нұрды кейбіреулер яһудилердің Мәсіхті қабылдамай тастағандағы бар қасарысқан қыңырлығымен теріске шығарды, әрі ескі шекара белгілерін ұстану туралы көп айтылды. Бірақ олардың ескі шекара белгілерінің не екенін білмейтініне дәлел болды. Ар-ожданға өзін құптататын дәлел де, Сөзден келтірілген пайымдау да бар еді; бірақ адамдардың ой-санасы нұрдың енуіне қарсы бекітіліп, мөрленіп қалған еді, өйткені олар мұны “ескі шекара белгілерін” жылжытатын қауіпті адасу деп шешіп қойған болатын, ал шындығында бұл ескі шекара белгілерінің бір қазығын да қозғамаған еді, бірақ олардың ескі шекара белгілерін ненің құрайтыны туралы түсініктері бұрмаланған еді.

«1844 жылғы уақыттың өтуі зор оқиғалардың кезеңі болды: ол біздің таңданысқа толы көз алдымызда көкте жүзеге асып жатқан қасиетті орынды тазартуды ашып көрсетті және жер бетіндегі Құдай халқына тікелей қатысты болды; [сондай-ақ] бірінші және екінші періштелердің хабарлары мен үшіншісі де берілді, оларда: “Құдайдың өсиеттері және Исаның сенімі” деп жазылған туды көтерді. Осы хабар аясындағы межелік белгілердің бірі — Құдайдың ғибадатханасы еді; оны Оның ақиқатты сүйетін халқы көкте көрді, әрі онда Құдай заңын қамтитын сандық бар еді. Төртінші өсиеттегі демалыс күні туралы жарық Құдай заңының бұзушыларының жолына өз күшті сәулелерін түсірді. Зұлымдардың өлместікке ие еместігі — ежелгі межелік белгі. Ескі межелік белгілер тарауына жатқызуға болатын бұдан өзге ешнәрсені мен есіме түсіре алмаймын. Ескі межелік белгілерді өзгерту туралы осының бәрі — түгелдей қиял ғана». The 1888 Materials, 518.

1844 жылдың 22 қазанында үшінші періште қолында хабарымен келді.

«Иса Мәсіхтің қасиетті орында қызметі аяқталып, Ол ең қасиетті орынға өтіп, Құдай заңы сақталған сандықтың алдында тұрған кезде, Ол әлемге үшінші хабармен тағы бір құдіретті періштені жіберді. Періштенің қолына шиыршық қағаз ұстатылды, әрі ол жерге құдіретпен және салтанатпен түскенде, адамға бұрын-соңды жеткізілген ең қорқынышты қокан-лоққысы бар үрейлі ескертуді жариялады». Early Writings, 254.

1844 жылғы 22 қазанда Құдай халқы жеуі тиіс болған шиыршықты қолына ұстаған бір періште түсті. Содан кейін айқындалатын «межелік» ілімдер не желініп, қабылдануы, не қабылданбай, желінбеуі тиіс. Үшінші періште қолына шиыршық ұстап келген кезде, сол шиыршықтың ішіндегі хабар алты сынаушы ақиқатты білдірді. Бұл алты сынақ «уақыттың өтуі» деп аталып, екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықты; «киелі орынды тазарту» ретінде бейнеленген сотты; үш періштенің хабарларын; «Құдай заңын»; «сенбі күнін»; және «жанның өлместікке ие еместігі» ретінде көрсетілген өлілердің күйін қамтыды.

Әрине, бұл алты ақиқат өзара байланысты, бірақ олардың әрқайсысы жеке-жеке межелік белгілер ретінде айқындалды. Кейбіреулер бұл тізімге уақыттың өтуін енгізгісі келмеуі мүмкін, бірақ 1844 жылғы 22 қазанның пайғамбарлықтың шынайы орындалуы болғаны туралы ақиқатты көпшіліктің қабылдамағаны анық. Олар сол сынақтан өте алмады, ал бұл, әрине, олардың содан кейінгі сынақтармен күресуіне кедергі келтірді. Құдайдың сынау

үдерісі, кейінгі сынаққа қатыса алудан бұрын, әуелі берілген сынақта жеңіске жетуді талап ететін ілгерілемелі үдеріс екені қайта-қайта көрсетілген.

«Біз сенбі мәселесі жөніндегі нұрды жариялай бастаған кезде, Аян 14:9–12-дегі үшінші періштенің хабары туралы бізде айқын айқындалған түсінік болған жоқ. Халық алдына шыққанда куәлігіміздің ауыр жүгі мынау еді: ұлы екінші келу қозғалысы Құдайдан болған, бірінші және екінші хабарлар жарияланған, ал үшінші хабар берілуге тиіс. Біз үшінші хабардың мына сөздермен аяқталатынын көрдік: “Міне, әулиелердің төзімі осында: Құдайдың өсиеттерін және Исаның сенімін сақтайтындар осылар”. Сондай-ақ біз бұл пайғамбарлық сөздердің сенбі реформасын меңзейтінін қазір көріп тұрғанымыздай айқын көрдік; бірақ хабарда аталған аңға табыну нені білдіретіні, не аңның мүсіні мен таңбасы не екені жөнінде бізде айқын қалыптасқан ұстаным болған жоқ.»

“Құдай Өзінің Киелі Рухы арқылы Өз қызметшілеріне жарық шаштырды, және бұл тақырып олардың санасында біртіндеп ашылды. Оны түбегейлі зерттеп табу, буыннан буынға байланыстыру үшін көп ізденіс пен алаңдаулы ұқыптылық қажет болды. Ұқыптылықпен, алаңдаушылықпен және тынымсыз еңбекпен бұл іс алға жылжып отырды, ақырында біздің хабарымыздың ұлы ақиқаттары — айқын, өзара байланысқан, кемел біртұтас ретінде — дүниеге берілді.”

«Мен ақсақал Бейтспен таныстығым туралы бұған дейін де айтқанмын. Мен оны шынайы мәсіхші, сыпайы әрі мейірімді жан ретінде таныдым. Ол маған өз баласындай нәзік қамқорлықпен қарады. Ол менің сөйлегенімді алғаш рет естігенде, зор ықылас танытты. Мен сөзімді аяқтағаннан кейін, ол орнынан тұрып былай деді: “Мен күмәншіл Томаспын. Мен аяндарға сенбеймін. Бірақ егер осы кеште қарындас айтып берген куәлік шынында да бізге арналған Құдайдың үні екеніне сене алсам, мен жер бетіндегі ең бақытты адам болар едім. Жүрегім қатты толқып тұр. Сөйлеп тұрған адамның шынайылығына сенемін, бірақ оған бізге баяндап берген ғажайып нәрселердің көрсетілуі жөнінде түсіндіре алмаймын”».

«Некеге тұрғанымнан бірнеше ай өткен соң, мен күйеуіммен бірге Мэн штатының Топшам қаласында өткен, онда ақсақал Бейтс қатысқан бір конференцияға бардым. Ол кезде ол менің көріністерімнің Құдайдан екеніне әлі толық сенбейтін. Сол жиналыс зор қызығушылыққа толы кезең болды. Құдайдың Рухы маған қонды; мен Құдайдың ұлылығы туралы аянға орандым да, алғаш рет өзге ғаламшарларды көрдім. Аяннан шыққаннан кейін, мен көргендерімді баяндап бердім. Сонда ақсақал Б. менен астрономияны оқыған-оқымағанымды сұрады. Мен оған астрономияға үңіліп қарағаным есімде мүлде жоқ екенін айттым. Ол: “Бұл — Иемізден”,— деді. Мен оны бұрын-соңды мұншалықты еркін әрі қуанышты күйде көрмеппін. Оның жүзі көктің нұрымен жарқырап тұрды, және ол қауымды құдіретпен насихаттады». Testimonies, volume 1, 78–80.

Әрине, бұл ілімдік сынақтардың бәрі өзара байланысты, бірақ сонымен бірге олар дараланып қарастырылуы мүмкін сынақтар да болып табылады, әрі олар Құдайдың қызметшілеріне біртіндеп ашылды. Жетінші күнгі сенбіні сақтайтын, бірақ үш періштенің

хабарын қабылдамайтын көптеген шіркеулер бар. Олар 1844 жылғы 22 қазанда сот басталды деген ақиқатты теріске шығарады, бірақ соған қарамастан сенбіні сақтайды. Бұл ілімдік сынақтар өзара байланысты, бірақ алты нақты сынақты білдіреді.

Жоғарыда дәл Джозеф Бейтс арқылы көрсетілгендей, астрономияны жетік меңгерген теңіз капитаны бұрын теріске шығарған Пайғамбарлық Рухын қабылдады. 1844 жылдың желтоқсанында Эллен Уайт өзінің алғашқы аянын алды, және қозғалысқа жетінші сынақ келді.

«Киелі кітап сенің кеңесшің болуы тиіс. Оны және Құдай берген куәліктерді зертте; өйткені олар ешқашан Оның Сөзіне қайшы келмейді. Егер Куәліктер Құдай Сөзіне сай сөйлемесе, оларды қабылдама. Мәсіх пен Белиал біріге алмайды». *Selected Messages*, book 3, 33.

Ұлы түңілістен көп ұзамай Уайт ханым Мәсіхтің 1844 жылғы 22 қазанда Қасиетті орыннан Ең Қасиетті орынға өткенін айқындаған мақаланы құптады. Ол бұл жарияланымды «әрбір әулиеге» ұсынды.

«Мен 2300 күннің соңында тазартылуға тиісті Қасиетті орын — Мәсіх қызмет етуші болып табылатын Жаңа Иерусалимнің ғибадатханасы деп сенемін. Иеміз маған аянда, бір жылдан астам уақыт бұрын, бауырлас Крозьердің Қасиетті орынның тазартылуы және т.б. жөнінде шынайы нұрға ие екенін көрсетті; сондай-ақ бауырлас К.-ның 1846 жылғы 7 ақпандағы *Day-Star*, *Extra* басылымында бізге ұсынған көзқарасын жазып шығуы Оның еркі екенін де көрсетті. Мен сол *Extra* басылымын әрбір әулиеге ұсынуға Иеміз тарапынан толық өкілеттімін деп сезінемін». *A Word to the Little Flock*, 12.

Оның мақұлдауы Крозьердің Мәсіхтің Ең Қасиетті Орынға өтуін сипаттауына қатысты болды, бірақ бұл мақалада бірнеше қате ілімдер, соның ішінде Даниял кітабындағы «күнделікті» Мәсіхтің қызметін білдіреді деген діннен тайған протестантизм ілімі де қамтылған еді. Сондықтан ол әуелі 1850 жылы жарияланған, кейіннен «Ерте жазбалар» кітабына енгізілген түсіндірме жазды. Сол жерде ол «сот сағаты туралы айқайды жариялағандардың “күнделіктіге” қатысты көзқарасы дұрыс болғанын» көрсетті.

«Содан кейін мен “күнделіктіге” (Даниял 8:12) қатысты мынаны көрдім: “құрбандық” деген сөз адам даналығымен қосылған, әрі ол мәтінге жатпайды; ал Жаратқан Ие оның дұрыс түсінігін сот сағаты туралы үндеуді жариялағандарға берді. 1844 жылға дейін, бірлік болған кезде, “күнделікті” туралы дұрыс көзқарасқа барлығы дерлік біріккен еді; бірақ 1844 жылдан бергі бытыраңқылықта өзге көзқарастар қабылданып, соның артынан қараңғылық пен шатасу келді». *Early Writings*, 74.

Даниял кітабындағы «күнделікті» тақырыбы ХХ ғасырдың алғашқы бөлігінде адвентизмнің жолдан тайған протестантизмнің әдіснамасына қайта оралуының символына айналды, ал бүгінде адвентизмнің теологтары «күнделіктіге» қатысты дұрыс миллериттік түсінікті теріске шығарды. Олар оны Уайт қарындастың миллериттердің «күнделіктіні» пұтқа табынушылықтың шайтандық күші деп анықтауда дұрыс болғанын анық көрсеткеніне қарамастан теріске шығарды. Олар «күнделіктіге» қатысты шындықты оның миллериттік

түсініктің дұрыс болғанын шабытпен мақұлдағанына қайшы келіп қана емес, сонымен бірге «күнделікті» Мәсіхтің киелі үйдегі қызметін білдіреді деп үйрететін жалған ілімнің «көктен қуылып шығарылған періштелер» арқылы жеткізілгенін оның ашық түрде көрсеткеніне тікелей қайшы келіп те теріске шығарды!

«Сонда жау ақылына әрекет етіп тұрған Даниэллс бауырлас болды; ал сіздің ақылыңыз бен Прескотт ақсақалдың ақылына көктен қуылып шығарылған періштелер әрекет етіп жатты». Manuscript Releases, 20-том, 17-бет.

Оның қазіргі уақытта Адвентизм өзінің «ертегілер тағамдарының» бірі ретінде қолданатын нәрсені терең түрде теріске шығаруы соншалықты қатаң болды, өйткені Дэниеллс пен Прескотт шайтандық биліктің нышанын (пұтқа табынушылықты) алып, сол нышанды Мәсіхке (Оның киелі үйдегі қызметіне) теліді. Бұл ілімдік сынақтардың санын сегізге жеткізеді.

1863 жылға алып баратын тарихтағы тоғызыншы сынақ — 1850 жылы Хабақұқтың екінші кестесінің жасалуы. 1843 жылғы ізашарлық кесте 1842 жылы жасалды, әрі ол Мәсіхтің 1843 жылы қайта келуін болжағандықтан ғана 1843 жылғы кесте деп аталады. Хабақұқтың екінші кестесін жасау туралы бұйрық Уайт қарындасқа 1850 жылы берілді. Хабақұқтың екі кестесінің жасалуы бірінші және екінші періштелердің тарихын үшінші періштенің тарихымен байланыстырады. Өз немересі оның өмірі мен қызметінің өмірбаянында 1850 жылғы кестенің жасалуына алып келген оқиғаларға шолу береді. Ол мұны Уайт қарындастың орынды пікірлерін таңдап алып, сол шолуға өз түсіндірмесін қосу арқылы жасайды.

«Николс бауырласымыздың үйіне қайтып келгенімізде, Жаратқан Ие маған аян беріп, ақиқаттың тақталарға айқын жазылуға тиіс екенін көрсетті; және бұл, алғашқы екеуі де тақталарға айқын түсірілу арқылы, көптеген адамдардың үшінші періштенің хабары бойынша ақиқаттың пайдасына шешім қабылдауына себеп болады».—Хат 28, 1850.

«Осы аянда оған сондай-ақ Жеймс Уайтқа жариялауды жалғастыруға батылдық беретін нәрсе де көрсетілді:»

«Сондай-ақ мен бұл басылымның жарық көруі, хабаршылардың баруы қаншалық қажет болса, соншалық қажет екенін көрдім; өйткені хабаршыларға өздерімен бірге тыңдаушылардың қолына беретін осы заманға арналған ақиқатты қамтыған басылым алып жүру қажет, сонда ақиқат олардың санасынан өшіп кетпес еді. Және бұл басылым хабаршылар бара алмайтын жерлерге барар еді.—Ibid.

«Жаңа сызба бойынша жұмыс бірден басталып кетті, әрі Джеймс келесі айда шығарған Present Truth санының беттерінде бауырластарға бұл туралы хабарлауға мүмкіндік берілді:»

«Кесте. Даниял мен Жоханның аяндарының қазіргі ақиқатты айқын көрсету үшін жасалған хронологиялық кестесі қазір Массачусетс штатының Дорчестер қаласындағы бауырлас Отис Николстың қадағалауымен литографияланып жатыр. Қазіргі ақиқатты

үйрететіндер одан зор көмек алады. Кесте туралы қосымша хабар кейінірек беріледі.—Present Truth, November, 1850.

1851 жылдың қаңтар айының соңына қарай кесте дайын болып, 2 долларға сатылатыны жарияланды. Джеймс Уайт оған өте риза болып, оны «Құдай үшінші періштенің хабарын жеткізуге шақырғандарға» тегін ұсынды (Review and Herald, January, 1851). Жариялау шығынын өтеуге кейбір жомарт қайырымдылықтар көмектесті. Артур Уайт, Ellen G. White: The Early Years, 1-том, 185-бет.

1843 жылғы кесте туралы айта отырып, Уайт ханым оның Құдайдың басшылығымен жасалғанын жазып қалдырды.

“Жаратқан Ие маған 1843 жылғы кестенің Оның қолымен бағытталғанын және оның ешбір бөлігі өзгертілмеуге тиіс екенін көрсетті; ондағы сандар Оның қалағанындай болғанын. Оның қолы кейбір сандардағы бір қателіктің үстінде болып, оны жасырып тұрғанын, сондықтан Оның қолы алынғанға дейін ешкім оны көре алмағанын көрсетті.” Review and Herald, November 1, 1850.

1850 жылы тағы бір кесте жасау жөніндегі бұйрыққа қатысты нұрды жазып қалдырғанда, ол 1843 жылғы кестеге қатысты берілген Құдайлық мақұлдауды 1850 жылғы кестеге де дәл сол күйінде растады, сонымен бірге сол кезде жасалып жатқан өзге кестелердің Жаратқан Иеге қолайлы емес екенін де көрсетті. Жаңа кесте жасау туралы бұйрық жаңа басылымды басып шығару туралы бұйрықпен бірге берілді.

«Мен кестелер жасау ісінің түгелдей қате екенін көрдім. Ол Родс бауырлас арқылы басталып, кейін Кейс бауырлас тарапынан жалғастырылды. Қаржы кестелер жасап, періштелер мен даңқты Исаны бейнелеу үшін ұсқынсыз, жиіркенішті кескіндер құрастыруға жұмсалды. Мен мұндай нәрселердің Құдайға ұнамсыз екенін көрдім. Мен Құдайдың Николс бауырластың кестені жариялау ісінде болғанын көрдім. Мен осы кесте туралы Киелі кітапта пайғамбарлық бар екенін көрдім; әрі егер бұл кесте Құдай халқы үшін арналған болса, егер ол біреу үшін жеткілікті болса, онда ол басқасы үшін де жеткілікті, ал егер біреуге үлкенірек көлемде жаңадан салынған кесте қажет болса, онда мұның бәріне де дәл сондай қажет.»

«Мен Бауырлас Кейсте басқа бір кестені қалаған мазасыз, тынымсыз, қанағатсыз, ризашылықсыз сезім болғанын көрдім. Мен бұл боялған кестелердің қауымға жаман әсер еткенін көрдім. Олар жиналыста келемежге бейім жеңілтек, ұшқалақ рухтың болуына себеп болды.»

«Құдай бұйырған кестелер, тіпті түсіндірмесіз-ақ, ақыл-ойға жағымды әсер ететінін көрдім. Кестелердегі періштелердің бейнеленуінде нұрлы, сүйкімді әрі көктік бір нәрсе бар. Ақыл-ой көзге әрең аңғарыларлықтай түрде Құдай мен көкке жетеленеді. Ал кейін жасалған басқа кестелер ақыл-ойда жиреніш тудырып, оны көктен гөрі жер туралы көбірек ойлауға мәжбүр етеді. Періштелерді бейнелейтін суреттер көктің жаратылыстарынан гөрі жын-шайтандарға көбірек ұқсайды. Кестелер бірнеше күндер мен апталар бойы, ол Құдайдан көктік даналық іздеуге, Рухтың игіліктерінде және

ақиқатты тануда өсіп-жетілуге тиіс болған кезде, Кейс бауырластың ой-санасын билеп тұрғанын көрдім.»

«Мен диаграммаларды шығаруға жұмсалып, рәсуа болған қаражат бауырластардың алдына ақиқатты айқын түрде қою үшін трактаттар және тағы басқаларды басып шығаруға жұмсалған болса, бұл көп игілік әкеліп, жандарды құтқарған болар еді деп көрдім. Мен диаграмма жасаумен айналысу ісінің қызбадай жайылып кеткенін көрдім». Manuscript Releases, number 13, 359; 1853.

Ол «Құдай бауырлас Николс жариялаған [1850 жылғы] кестенің жария етілуінде болды» деп анық айтады, сондай-ақ Киелі кітапта «осы кесте туралы пайғамбарлық [Хабаққұқтың екінші тарауы] бар» болғанын мәлімдейді. Ол сондай-ақ «Құдай бұйырған» «кестелердің» [көпше түрде; 1843 және 1850] «тіпті түсіндірмесіз-ақ ойға жағымды әсер еткенін» де көрсетті. Хабаққұқтың екінші тарауы миллериттерге аянды кестелерге (көпше түрде) анық етіп жазуды бұйырды, сонда екі кестені оқыған адам Құдай Сөзінде ары-бері жүгіре алатын еді. Құдайлық кестелерге қосымша түсіндірмелер қажет болған жоқ; ал Урия Смиттің 1863 жылғы жалған кестесінде жағдай басқаша болды.

Сонда Жаратқан Ие маған жауап беріп, былай деді: «Көріністі жаз, оны тақталарға анық етіп түсір, сонда оны оқыған адам жүгіре алатын болсын». Абаққұқ 2:2.

Оныншы сынақ — осы мақаланың негізгі өзегі. Мұса Сандар кітабының он төртінші тарауында атап өткен он сынаққа қатысты, еврей ғалымдары мен өзге де теологтар Қызыл теңізден құтқарылған сәттен бастап он тыңшының бүлігіне дейінгі тарихтағы қай оқиғалар соны білдіруі мүмкін екендігі жөнінде сан алуан жорамал ұсынады. Сол тарихтағы бүлік олардың арасынан таңдау жасауға бірнеше нұсқа береді, бірақ оныншы сынақ айдалада қырыла өлу арқылы қырық жылға созылған өлімнің басталуын белгілейтіні күмәнсіз; ол жауапкершілік жасына жеткен бүлікшілердің бәрі өлгенге дейін жалғасты.

Сол сияқты, кейбіреулер менің осы он ілімдік сынақты таңдауыма қарсылық білдіруі мүмкін, өйткені мен мұнда баяндап отырғаннан гөрі жақсырақ болып көрінетін өзгешеліктер болуы ықтимал. Дегенмен, оныншы әрі соңғы сынақ он тыңшының бүлігі қандай айқын болса, соншалық айқын. Бұл Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы жеті уақытты қабылдамау болды. Осы айқындауды қуаттайтын бірнеше пайғамбарлық дәлелдер бар.

Келесі мақалада біз Леуіліктер 26-тараудағы жеті уақыт Лаодикиялық адвентизмнің оныншы әрі соңғы сәтсіздігі екенін растайтын пайғамбарлық куәгерлерді айқындай бастаймыз.

«Құдайдың құдіреті ненің ақиқат екендігіне куәлік еткенде, сол ақиқат мәңгілікке ақиқат болып тұруға тиіс. Құдай берген нұрға қайшы келетін кейінгі жорамалдардың ешқайсысы қабылданбауға тиіс. Адамдар Киелі жазбаны өздері үшін ақиқат болып көрінетін, бірақ шын мәнінде ақиқат емес түсіндірмелермен шығатын болады. Осы уақыт үшін ақиқатты Құдай біздің сеніміміздің іргетасы етіп берді. Ақиқаттың не екенін бізге Өзі үйретті. Біреуі шығады, содан соң тағы бірі шығады, Құдай Өзінің Киелі

Рухының айқын дәлелімен берген нұрға қайшы келетін жаңа нұрмен.»

«Осы ақиқатты орнықтыру барысында жинақталған тәжірибеден өткендердің кейбірі әлі де тірі. Құдай рақымымен олардың өмірін сақтап қалды, сөйтіп олар елші Жохан өмірінің ақырғы сәтіне дейін істегеніндей, өз бастарынан өткен тәжірибені өмірлерінің соңына дейін қайта-қайта айтып берсін. Ал өлім құшаған туды ұстаушылар өз жазбаларының қайта басылуы арқылы сөйлеуге тиіс. Маған осылайша олардың дауыстары естілуге тиіс екені нұсқалды. Олар осы уақыт үшін ақиқат нені құрайтыны туралы өз куәліктерін беруге тиіс.

«Біз сеніміміздің айрықша қағидаларына қайшы келетін хабармен келетіндердің сөздерін қабылдамауға тиіспіз. Олар Киелі Жазбаның көптеген үзінділерін жинап алып, өздері ұсынған теорияларының төңірегіне дәлел ретінде үйіп-төгеді. Соңғы елу жыл бойы бұл қайта-қайта жасалып келді. Ал Киелі Жазбалар Құдайдың сөзі болғандықтан және құрметтелуге тиіс болғанымен, егер оларды осылай қолдану Құдай осы елу жыл бойы нығайтып келген іргетастан бір тіреуді қозғаса, бұл — зор қателік. Мұндай қолдануды жасайтын адам Құдай халқына келген бұрынғы хабарларға күш пен қуат берген Киелі Рухтың ғажайып айқын көрінісін білмейді». Selected Messages, 1-кітап, 161.